

poprečne proge. Na srednjih krilih v srednjem polu je jedna pikasta jedna pa polumesečasta marogica. Krila samčeva so za nekaj krajša pa ravno tako napisana kakor samičina. Poglavitna barva pa je nekoliko temnejša, rujavo-siva, rudečebliščeča. Konec junija in začetek julija metulji rojijo okoli in samice ležejo meseca julija jajca, ki so rumenkaste barve, v gornje dele turšičnih ali prosenih stebel, večjidel po jedno jajce, pa tudi po 2, po 3 na jedno rastlino. Po blizu 14 dnevih se izleže iz jajčkov 16nožna goseničica, ki se v notrajne dele stebela zarije in se v njem na vzdol vrtaje od stržena živi. Skozi drobne, okrogle luknjice se belkasti izločki odpravljajo. Ako je tedaj na listju ali v listnih nožnicah tako imenovana črviva moka najti, tako je to gotovo znamenje, da je ta sovražnik v kuruzinem ali prosenem stebelu. Gosenica je blizu 18—20 milimetrov dolga, spredaj in zadaj nekoliko debelkasta, medlo svitla, zgoraj sivorujava, spodaj belkasta. Ob straneh ima temno progo in črnkaste bradavičice. Glava je črnorujava. Turšična ali prosena stebela, v katerih te gosениce živijo, se večjidel v gornji polovici prelomijo, tako da le več za nekatere nitke na spodnjem delu visé. Proso postane žolto in se tudi prelomi. Jasno je, da se zrnje ne more prav razviti in zoreti in da tako pridelek zaostane. Gosenica se do najspodnjega kolenca v stebelu prerije, kjer se zaprede v svilasti mešiček, v katerem črez zimo prebije. Še le spomladi meseca maja se spremeni v bubo, iz ktere po 10—16 dnevih metuljček izleže.

Razun kuruze in prosa napadajo ti škodljivci tudi konoplje in hmelj. Pomočki proti temu škodljivcu, ki se morejo z uspehom zoper njega porabiti, se dajo najti, ako premislimo, kako ta mrčes živi. Proti metulju se ne da dosti kaj početi; kajti loviti ga v velikem številu, je skoraj nemogoče. Le posredno se moremo zoper njega vojskovati, ako živalice, ki take metulje pokončujejo, kakor mračnike in razne tičice, varujemo in gojimo. Gosenici v stebelu je tudi težko do živega priti. Nekateri so sicer nasvetovali kuruzi vršiče za časa porezati, da ž njimi vred gosениce, ki se že v njih nahajajo, odstranimo. Ali tako prerano porezovanje vršičev škoduje na drugi strani, ker brani, da zrnje popolnem dozori in se tako cel pridelek izdatno pomanjšuje, tako, da je škoda po porezovanju napravljena večja od one, ktero bi gosениce naredile. Pač pa je mogoče daljnemu širjenju tega škodljivca z tem v okom priti, da gosениce v njihovih prezimovališčih, t. j. v spodnjih stebelnih kolencih poiščemo in pokončamo. Ako kuruzine kocene preiščemo, bomo v njih gosениce ali po samem ali paroma našli. Tedaj ne kaže kocenov plitvo podorati, ampak boljše je jih zbrati na kupe in jih sožgati. Pepel po polju raztrošen je izvrsten gnoj. Koceni pa se morajo ali jeseni ali pa spomladi sožgati in to je edino gotovo sredstvo zoper ta škodljivi mrčes. Prav globoko podoranje ali pa poraba kocenov za kompost ali

mešanec pokonča sicer tudi večji del gosениc, vendar pa tako gotovo ne kakor ogenj. Tudi prosena strn se mora tam, kjér se je večša pojavila, zbrano na kupe zavleči, posušiti in sožgati. Če pa hočemo, da sožiganje tudi res kaj pomore, tedaj ni zadosti, da jeden kmetovavec svoje kuruzine kocene ali proseno strn sožiga, sosedje pa roke križem držijo in čakajo, da se večše izležejo in okoli rojijo, ker se njihovo letanje ne da omejiti na njivo Petra ali Pavla. Ko enkrat začnejo rojiti, obiskujejo tudi njive tistih, ki so marljivo in skrbno strn požigali in tudi tukaj svoja jajca polagajo. Sožiganje mora tedaj občno postati in vsi kmetovavci, katerih kuruzi ali proso je bila od črva napadena, morajo si v roke seči in na svojih njivah strn in kocenovje sožigati. Le vzajemno delo tukaj izda in pomaga in bode naše kuruze in proso tega silnega škodljivca obvarovalo.

Tržne novosti. Pri našem trgovinstvu se je pretečeni mesec začelo vendar večje gibanje. Ali kaj bo to v obče pomagalo, če pa imamo sploh srednje ali slabo, po nekaterih krajih celo močno slabo letino. Tu pa tam bo proti spomladi hudo pomanjkanje in — glad. Vinogradi so prazni, zimina ni zdala, jarina je malokde srečno obnesla, sadovja malo ali nič, seno in otava je pogosto zblatnjena ali segnjita; zelje in repo so gosениce snedle, krompir gnjuje. Ljudje na Štajerskem tožijo, da 30 let ne pomnijo tako slabega leta. Zato bo živahnija trgovina našim ljudem malo hasnila, ker nimajo ničesar za obilno in zdatno prodajo. Zrnje, zlasti pšenica, rž in ječmen, je na ceni precej pridobilo, posebno na velikih trgoviščih na Dunaju in Budapeštu; to pa zato, ker so letos na Angleškem, Francoskem in Nemškem veliko menje pridelali, kakor potrebujejo. Zato se od ondot vedno več kapcev glasi. Za kuruzo bilo je vreme do sedaj neugodno in zato njej je tudi cena poskočila. Seno bo tudi bolj drago postalo, ker so ga povsod malo zamogli srečno spraviti. V Švediji in Norvegiji bodo od svojih 145.000 konjev, 945.000 goved in 300.000 koz polovico morali poklati, ali pa potrebne krme od inod kupiti; vlada je že kupce razposlala, da nakupijo sena in slame za 10 milijonov goldinarjev. Seno, pa tudi oves in sploh zrnje bo v ceni še bolj poskočilo, če se utegne velika evropska vojska vneti, kar je celo mogoče. — Prediva bo letos veliko, lan in konoplje so lepe na Koroškem, Moravskem in Ruskem. — Strdi in medu pa bo malo, le na Ogerskem upajo od bčel kaj dobička. — Deteljino seme, posebno, če je bolj fino, dobivlja vedno dobrih tujih kupcev; v Budapeštu velja 100 kilo lucerne 58—60 fl. — Za klavno živino, zlasti za pitane vole in mlada svinjeta mnogo poprašujejo, isto velja o slanini in volni. Posebno volna se lahko proda, ker jo fabrikanti začenjajo radi kupovati. — Trgatev ali branje v vinogradih se je na Hrvatskem in Ogerskem že začelo in pri nas bodo tudi

vsaki čas morali pobirati, kar je slani, toči, pikecu všlo. Povsod tožijo, da bo malo vina in to precej kislo. V mnogih vinogradih gujije grozdje in poka jagodje. Vkljub tolikim nezgodam pa vinska trgovina še vedno stoji. Vino ima staro, slabo ceno; malokdo po njem poprašuje. V Mariboru plačujejo lansko po 60—80 fl. navadno, le izredno dobro nekoliko dražje. Na Ogerskem, v Sremu in na Hrvatskem prodajajo mošt po 18—32 fl. štrtinjak; le na Tirolskem in Laškem je cena pri vinu poskočila.

Kako spoznati, da v platnu ni pavole. Svet je sedaj skoro ves goljufiv in kaže ovo svojo slabo lastnost tudi v tem, da se med platneno prejo meša pavola, kupovalcem pa roba ponuja kot — čisto platno. Gospodinjam, ki se nečejo dati ogoljufati pri nakupovanju platna, svetujemo, naj košček suhega platna pomočijo v olje, potem pa olje močno iz platna izžmeknejo. Skozi nitke, ki so platnene, se potem skozi sveti, pavolnate pa ostanejo bele. Razložek med skozvidnimi in pa belimi nitkami je tako očiten, da se bele (pavolnate) lahko preštejejo.

Pridna kokoš ima v svojem jajčnjaku po 600 jajčic. Od teh iznese v prvem letu 20 jaje, v drugem 120, v tretjem 135 in v četrtem 114. V sledečih letih iznese kokoš vsako leto 20 jaje menje in v devetem letu še k večem kakih 10.

Lepih arabskih zrebcev je ogerska vlada za kobilarijo v Babelni kupila 5 od turškega sultana in sicer za 7600 fl.

Sejmovi. 9. oktobra v Oplotnici (sv. Barbara), v Pišecah; 10. okt. v Orešju pri Brežicah; 11. okt. v Rađazgivesi; 16. okt. v Apačah, pri sv. Duhu v Ločah, v Račah, pri sv. Križu pri Slatini, pri št. Ilu pri Slov. Gradcu, v Planini, v Beračah.

Dopisi.

Iz Gradca. Vse je tiho v tukajšnjih slov. krogih. Društveno življenje je nehalo že davno. Novih dijakov iz Slovenije letos pride prav pičlo število, imamo tedaj malo upanja, da bi se naše razmere zboljšale. Veselilo nas bi, ko bi došli mnogi vseučiliščniki, ki bi vsaj letos pokazali dejansko edinost ter kako dijaško društvo stvarili, v koje bi zahajal Slovenec in Čeh, Hrvat in Srb, ter nastalo tukaj vseslovansko dijaško društvo. Dijaštvo edino je zmožno dejansko kazati, da še smo, da še živimo v Gradcu. Starci in možaki itak delujejo, vsak na svojem mestu mirno in marljivo na korist naroda. Toliko smo vsaj že dosegli, da Nemeč naš jezik začjenja boljše spoštovati. Resnica je, da višji uradi našemu jeziku ne delajo več tolikih zapreg, kakor pred par leti, resnica pa tudi je in sicer žalostna resnica, da se to vse večkrat

godi pri nižjih uradnikih. Reči pa se tudi mora, da se slov. ljudstvo samo vse premalo briga za svoje narodne pravice. Naš posestnik, naš kmetovalec in obrtnik svoje pravde preveč prepuščajo notarjem in advokatom, ki še sploh po starem kopitu le nemški tladujejo, ker slovensčine zmožni niso ali nje rabiti nečejo. K čemu pa je treba Slovencu na Slovenskem nemških ulog, k čemu neki mu napravljata notar in advokat le nemške prošnje, nemško spisane ugovore? Kaj morda ni znano, da na Slovenskem mora vsak uradnik znati slovenski jezik v govoru in v pismu? Le pogledjmo v svoje dačne kužizice, pogledjmo si prav na tanko druge davkarske spise: plačilne in globne naloge, nanzanila, odloke, opomine itd. in potem gotovo ne bodemo več prašali, se li sme slovensčina pri davkarjih in okrajnih poglavarstvih rabiti. Treba le je, da vsakdor tirja svojo pravico. Tukaj ne velja misliti, da „gospodov“ ne smeš dražiti. Gospodi znajo in morajo znati slovenski in če nižji urad nebi hotel sprejemati in določiljati slov. pisem, pritožimo se lahko pri višji oblastniji v Gradcu. Mnogokrat je že višja oblastnija, ko so naši časniki uradnikom nezmožnost v slovensčini očitali, stvar preiskati dala. Uradnik sicer ni znal in ne zna slovenski, pa kazalo se je, da mu to itak treba ni, ker je pri mnogih uradih na Slovenskem — žali Bog — slovensko pismo, slov. prošnja le — bela vrana. — Dakle Slovenci sami in jihovi notarji in advokati so največ krivi, da se še vedno malo uraduje — slovenski.

Iz Ormuža. (Notarsko namestništvo.) G. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormužu je od slavne c. kr. okrožne sodnije Celjske imenovan za namestnika odstavljenega g. Karola Höchtl-na v Ljutomeru in je 19. sept. že svojo namestovanje nastopil in bode vsaki petek v Ljutomeru uredoval; v njegovej nenavzočnosti pa bode njegov koncipijent g. Anton Jesih z strankami občeval; to namestovanje se je začelo iz nova, in ni v nobeni zvezi z dosedanjim uradovanjem g. Höchtl-na.

Iz mariborske okolice. (Seidl.) Čudne reči se slišijo zopet o Seidlu. Nedavno je imel v Celju ravns in kavs z Brandstetterjem, sedaj pa ga tlači nova zmotnjava. Neka vdova pri sv. Križu nad Mariborom po imenu Pipus je vsemogočnemu Seidlu dala hranilnične dolžne bukvice in ga naprosila, naj plačuje za njo obresti od 900 gld., koje je vzela iz hranilnice na vinograd v Gajbergu. Obljubila mu je dati vsako leto kolje za obresti namesto denarja, kar je tudi zvesto vsako leto storila. Po stari šegi je rekel Seidl: „wir werden schon machen“; pa vendar je ta gospod pozabil odrajtati one obresti skozi celih 5 let. Bržčas je hranilnica posestnico hotla rubiti! O groza! lasje se ji začno ježiti, kedar sliši, da človekoljubni skrbljivi Seidl še ni krajcarja odrajtal. Ni nam znano, ali je že sitnoba poravnana ali ne. Vendar ta dogodek dokazuje, da se ni veliko zanesti na vsemogočnega Seidla. Pred 3 leti je nek posest-